

GRADOVI I REGIJE:
**PAKT ZA ZAUSTAVLJANJE
SEKSUALNOG NASILJA
NAD DJECOM**

one in five
un sur cinq

Doprinos Kongresa Vijeća Europe
Kampanji JEDNO OD PETERO

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

**Gradovi i regije:
pakt za zaustavljanje
seksualnog nasilja nad djecom**

Doprinos Kongresa kampanji Vijeća
Europe JEDNO OD PETERO

Potvrdio Ured Kongresa 14. rujna 2012

Layout: Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe
Izdanje: veljača 2013.
Croatian

Sadržaj

Predstavljanje Pakta	6
O čemu se tu radi?	6
Koja je svrha uključivanja lokalnih i regionalnih vlasti?	6
Što Kongres predlaže?	7
Što želi Vijeće Europe od lokalnih i regionalnih vlasti?	8
Što je Kongresov Pakt gradova i regija za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom?	8
Što uključuje potpisivanje Pakta?	9
Tko su glavni partneri?	9
Što znače četiri slova "P"?	11
Četiri slova "P": Prevencija	11
Četiri slova "P": Zaštita (<i>Protection</i>)	17
Četiri slova "P": Kazneni progon (<i>Prosecution</i>)	19
Četiri slova "P": Sudjelovanje (<i>Participation</i>)	20
Koje se konkretne radnje mogu poduzeti na regionalnoj razini?	21
Kako će Pakt djelovati u praksi?	21
Online platforma za upis za Pakt	21
Popis za provjeru lokalne i regionalne vlasti	22
Prevencija	22
Zaštita (<i>Protection</i>)	23
Stranice s dokumentacijom i upućivanjima	24

Predstavljanje Pakta

O čemu se tu radi?

Prema dostupnim podacima [otprilike jedno od petero](#) djece u Europi žrtva je nekog oblika seksualnog nasilja, jednog od najgorih oblika nasilja nad djecom. Seksualno nasilje može poprimiti mnoge oblike, uključujući incest, pornografiju, prostituciju, trgovanje ljudima, korupciju, nuđenje putem Interneta, seksualno iskorištavanje i seksualno zlostavljanje. Sve to može uzrokovati, a doista i uzrokuje, teška oštećenja metalnog i tjelesnog zdravlja djece. Djeca trpe posljedice seksualnog zlostavljanja i kad odrastu. Prema opisima iz prve ruke, kad postanu odrasle osobe žive živote u kojima skrivaju žalost i bol.

Vijeće Europe pokrenulo je 2010. godine kampanju za rješavanje pitanja seksualnog nasilja nad djecom. Ta kampanja, pod naslovom JEDNO od PETERO, odražava veličinu problema, a cilj joj je prikupljanje daljnjih potpisa, potvrda i provedbe [Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja](#) (u daljnjem tekstu "Konvencija iz Lanzarotea"); te opremanje djece, njihovih obitelji/pružatelja skrbi te društva u cjelini znanjem i alatima za sprečavanje seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja, uz podizanje svijesti o njihovom opsegu.

Koja je svrha uključivanja lokalnih i regionalnih vlasti?

Lokalne i regionalne vlasti odgovorne su za zaštitu i promicanje sigurnosti i dobrobiti djece i mladih ljudi koji žive na njihovim područjima. One moraju raditi zajedno s partnerima kao što su treći sektor, javne organizacije i privatni sektor. Trebali bi usvojiti četverostruki pristup koji se sastoji od Prevenzije ("Prevention"), Zaštite (*Protection*), Kaznenog progona (Prosecution) i Sudjelovanja (Participation) - četiri slova "P" kojima počinju te četiri riječi na engleskom jeziku.- Izazov s

kojim su suočeni gradovi i regije Europe u slučajevima seksualnog nasilja i zlostavljanja djece jest kako povećati svijest o tom pitanju, kako izraditi i provoditi planove djelovanja i strategije koje imaju svoju osnovu u zajednici, za rješavanje ta četiri slova "P", te za ulaganje u bolje pružanje usluga. Sve usluge i djelovanja moraju poštovati dječja prava, na prvo mjesto staviti najbolje interese djeteta i omogućiti da se čuju dječji glasovi, kao bi se na lokalnoj razini pružilo ono što je djeci i obiteljima potrebno za zaustavljanje seksualnog nasilja i seksualnog zlostavljanja, kao i za privođenje počinitelja pravdi.

Što Kongres predlaže?

Za rješavanje lokalnih i regionalnih dimenzija kampanje JEDNO OD PETERO, Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe usvojio je Strateški plan djelovanja čiji su konkretni ciljevi slijedeći:

1. podizanje svijesti članova Kongresa, lokalnih i regionalnih vlasti, udruga lokalnih i regionalnih vlasti te ostalih partnera o ciljevima kampanje;
2. promicanje korištenja pravnih standarda i instrumenata Vijeća Europe (Konvencija iz Lanzarota i Smjernice o pravosuđu prilagođenom djeci) kod uspostave struktura i mehanizama za zaštitu djece od svih oblika nasilja;
3. poticanje lokalnih i regionalnih vlasti na pokretanje kampanja, razvijanje alata za podizanje svijesti u svrhu sprečavanja seksualnog nasilja nad djecom, osobito širenjem i donošenjem materijala za kampanje podizanja svijesti (Pravilo o donjem rublju) kako bi pomogli roditeljima i skrbnicima da razgovaraju s djecom o seksualnom nasilju na način prilagođen djeci;
4. promicanje pristupa koji uključuje višestruke dionike i potiče lokalne i regionalne vlasti da razviju koordinirane višedisciplinarnе strukture, procese i mehanizme za rješavanje seksualnog nasilja nad djecom;
5. razvijanje kulture u kojoj su gradovi i regije više prilagođeni djeci i omogućuju djeci i mladim ljudima smisleno

sudjelovanje u razvoju sigurnih zajednica slobodnih od seksualnog nasilja.

Što želi Vijeće Europe od lokalnih i regionalnih vlasti?

Izgleda da je djelovanje na lokalnoj razini ograničeno. Uistinu, istraživanje iz 2010. godine koje je provela Ujedinjena Kraljevina upućuje na zaključak kako manje od četvrtine lokalnih vlasti u državama članicama ima strategiju za zaštitu djece od seksualnog iskorištavanja.¹ Međutim, dostupna istraživanja i dokazi ukazuju kako se seksualno iskorištavanje djece događa ne samo u Ujedinjenoj Kraljevini nego i na području svake od 47 država članica Vijeća Europe, iako metode prikupljanja podatak nisu uvijek dovoljno razvijene kao bi potvrdile tu tvrdnju.

Stoga je cilj Kongresa promicati kampanju JEDNO OD PETERO, i povećati svijest o Konvenciji iz Lanzarota među lokalnim i regionalnim vlastima kako bi to dovelo do usvajanja lokalnih i regionalnih usluga prilagođenih djeci, zaštite djece i pomoći u sprečavanju seksualnog nasilja unutar zajednice.

Stoga Kongres Vijeća Europe snažno potiče gradove i regije da se opredijele za kampanju JEDNO OD PETERO potpisom **Kongresovog Pakta gradova i regija za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom.**

Što je Kongresov Pakt gradova i regija za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom?

Djelovanje je poželjno, uistinu potrebno u sve četiri domene četiri slova "P" kako je to gore opisano. Kongres je sastavio popis mogućih djelovanja, počevši od onih koja zahtijevaju vrlo malo ili ništa javnog novca, pa do onih koja će zahtijevati bitna ulaganja zbog potrebe definiranja konkretnih strategija i

---

¹ Što se događa u smislu zaštite djece i mladih ljudi od seksualnog iskorištavanja? Jago et al, listopad 2011.

uspostave posvećenih struktura. O kolikom se god trošku radilo, mjere za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom i zlostavljanja djece uvijek će biti isplative, jer predstavljaju ulaganje u zdravu zajednicu i temelje se na poštovanju ljudskih prava.

Iako je krajnji cilj Kongresa da što više lokalnih i regionalnih vijeća i parlamenata razvije koordinirane višedisciplinarnе strukture, postupke i mehanizme za rješavanje seksualnog nasilja nad djecom i njihovog zlostavljanja, gradovi i regije na početku mogu korak po korak doprinijeti kampanji JEDNO OD PETERO tako što će početi na puno skromnijoj razini, na primjer podizanjem svijesti o kampanji putem poveznice na svojoj početnoj stranici.

Kongres snažno potiče lokalne i regionalne vlasti iz svih 47 država članica na potpisivanje Pakta i početak provođenja barem jedne od radnji s našeg popisa za provjeru te na napredak u borbi protiv seksualnog nasilja nad djecom i njihovog zlostavljanja, prihvaćanjem kao svog krajnjeg cilja uspostave koordiniranih višedisciplinarnih struktura, postupaka i mehanizama.

Što uključuje potpisivanje Pakta?

Gradovi i regije koji sudjeluju opredijelit će se za cilj Kongresa o podizanju svijesti i stvaranju struktura potrebnih za rješavanje pitanja seksualnog nasilja nad djecom i njihovog zlostavljanja provođenjem koliko god je moguće više radnji popisanih na ovom letku, ili uistinu provođenjem svih drugih radnji koje će pomoći Kongresu postići cilj.

Tko su glavni partneri?

Vijeće Europe uspostavilo je mrežu točki za kontakt koje su imenovale vlade u 47 država članica koje mogu dati savjet i pomoći lokalnim vlastima kod udruživanja snaga s velikim brojem nevladinih organizacija i skupina civilnog društva koje već aktivno rade u kampanji. [Osnovani su nacionalni timovi za](#)

[kampanju](#) u nekoliko država članica koji koordiniraju i provode rad na kampanji i mogu dati usmjerenje na regionalnoj i općinskoj razini. Općine i regije mogu se također povezati s mjerodavnim nacionalnim ministarstvima.

Parlamentarna skupština Vijeća Europe osnovala je [Mrežu parlamentaraca za kontakt](#) za koordinaciju nacionalnog, europskog i međunarodnog parlamentarnog djelovanja na suzbijanju seksualnog nasilja nad djecom. Mreža, koja trenutačno ima 49 članova, olakšava razmjenu najbolje prakse o zakonodavnom i političkom djelovanju koje provode države članice.

Što znače četiri slova "P"?

Krajnji cilj lokalne i regionalne vlasti mora biti sprečavanje iskorištavanja djece. U tu svrhu moraju odlučiti koji je najbolji način za vođenje agencija iz javnog sektora kako bi se pobrinule da djeca i mladi ljudi budu zaštićeni i podržani, te za istovremeni aktivan kazneni progon počinitelja. Lokalne i regionalne vlasti trebaju usvojiti pristup koji se sastoji od tri dijela, a to su Prevencija, Zaštita, Kazneni progon i Sudjelovanje (na engleskom jeziku Prevention, Protection, Prosecution i Participation, te stoga govorimo o četiri slova "P").

U ovom ćete odjeljku pronaći informacije o vrsti djelovanja koje treba poduzeti i saznati zašto je ono potrebno.

Četiri slova "P": Prevencija

Postoje brojne preventivne radnje koje se mogu poduzeti na lokalnoj i regionalnoj razini kao bi se pomoglo spriječiti seksualno iskorištavanje i zlostavljanje djece.

Podizanje svijesti

Lokalne i regionalne vlasti trebaju uspostaviti programe za sprečavanje seksualnog iskorištavanja i nasilja te politike za podizanje svijesti djece, ljudi koji rade s djecom, roditelja, obitelji, skrbnika i šire javnosti. Podizanje svijesti može pomoći promjeni u društvu stvaranjem podrške preventivnim mjerama. Preventivni programi i strategije trebaju osigurati odgovarajuću, vrlo kvalitetnu stručnu izobrazbu svim dionicima, kako bi se osiguralo djelotvorna i sigurna isporuka usluga. Dionici uključuju sve osobe koje imaju redovite kontakte s djecom, kao što su socijalni radnici, djelatnici u zdravstvu, nastavnici (na svim razinama od predškolske do srednjoškolske dobi), policija, osoblje u kulturnim, zabavnim i sportskim kompleksima, crkvama, centrima za mladež, službenici za izvršavanje prava, itd.

Rano prepoznavanje djece izložene riziku treba biti dio svake strategije te stoga treba steći odgovarajuće znanje o seksualnom iskorištavanju i seksualnom zlostavljanju i podići svijest o tome kako prepoznati znakove koji mogu ukazati na seksualno nasilje, kao što je promjena ponašanja.

Roditelji, obitelji i skrbnici trebaju naučiti kako prepoznati pokazatelje seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djeteta i što trebaju poduzeti u takvom slučaju, te ih treba upoznati s utjecajem koji to ima na djecu i obitelji.

Potrebno je osigurati izobrazbu o preventivnim mjerama, kao što je praćenje *online* prostora, a djeci treba pomoći da se zaštite, na primjer tako što će prepoznati štetan sadržaj na Internetu i neprilični kontakti sa strancima koji od njih mogu zatražiti otkrivanje osobnih informacija kako bi se s njima sprijateljili (vrbovanje). Ovu izobrazbu treba proširiti i na roditelje koje treba naučiti kako pratiti i kontrolirati pristup Internetu, te na djecu koja trebaju naučiti o rizicima i opasnostima Interneta. Alati za *online* sigurnost za djecu, roditelje, nastavnike i obitelji mogu se izraditi u suradnji s nevladinim ili drugim organizacijama ili se mogu koristiti postojeći alati za podizanje svijesti.

Prijedlog djelovanja

- Pobrinuti se da uvijek budu dostupni nacionalni i europski telefonski brojevi za pomoć djeci
- Stvoriti poveznicu s jednim pritiskom miša na početnoj stranici grada ili regije za brze savjete
- Osmisliti i podijeliti male kartice koje je lako nositi sa sobom, na kojima su zabilježeni korisni brojevi i adrese za školsku djecu
- Izraditi magnete za hladnjake na kojima su zabilježeni korisni brojevi i adrese za svako kućanstvo
- Na mjestima na koja često dolaze djeca izložiti plakate koji sadrže informacije o tome gdje potražiti pomoć
- U školama i klubovima za mladež učiniti dostupnim obrazovne materijale prilagođene djeci
- Podijeliti materijale koji sadrže činjenične podatke ili letke o sigurnom ponašanju *online*
- Olakšati izvješćivanje o nezakonitim *online* radnjama

Radnje podizanja svijesti trebaju ciljati i širu javnost koja treba dobiti informacije o toj pojavi i o preventivnim mjerama koje se mogu poduzeti. Jedan od načina za postizanje tog cilja je poveznica s početne stranice grada ili regije na internetsku stranicu Vijeća Europe JEDNO OD PETERO. Na lokalnoj razini mogu se promicati nacionalne i europske vruće linije i linije za pomoć.

Podizanje svijesti i obrazovni materijali

Vijeće Europe izradilo je materijale za poboljšanje razumijevanja pitanja seksualnog nasilja nad djecom i njihovog zlostavljanja i za promicanje poruka kampanje. Izrađeni su materijali koje mogu koristiti donositelji odluka, skupine za zagovaranje i stručnjaci koji rade za djecu i s djecom. Izrađen je poseban materijal za podizanje svijesti i preveden na 36 europskih jezika, kako bi se osnažili roditelji i djeca u svrhu sprečavanja seksualnog nasilja i izvješćivanja (www.underwearrule.org). Lokalne i regionalne vlasti trebaju tiskati i široko podijeliti materijale za kampanju JEDNO OD PETERO u školama i ostalim ustanovama koje primaju djecu (klubovi za mlade, udruge mladeži kao to su izviđači itd.). (Kontakt: 1in5@coe.int).

Prijedlog djelovanja

- Na početnoj stranici grada i regije stavite poveznicu na internetsku stranicu Vijeća Europe JEDNO OD PETERO
- Organizirajte informativne sastanke za djecu i osoblje u školama i centrima za mladež
- Podijelite materijale s činjenicama i letke koji sadrže informacije i smjernice
- Osigurajte izobrazbu za lokalne i regionalne stručnjake
- Organizirajte rasprave i seminare za stručnjake i za javnost
- Iskoristite Europski tjedan lokalne demokracije za skretanje pozornosti na to pitanje
- Surađujte s nevladinim organizacijama, medijima i privatnim sektorom

Obrazovanje djece

Učeci o seksualnom zlostavljanju i nasilju, uključujući različite vrste nasilja i rizičnih situacija, djeca razvijaju znanje i vještine za informirane, sigurne i zdrave odluke, čime izbjegavaju rizik seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja, te postaju sposobna razviti zdrave i pozitivne odnose.

Na razini osnovne i srednje škole trebaju se koristiti učinkoviti obrazovni materijali prikladni za dob djeteta, izrađeni po mjeri konkretnih potreba djece te osjetljivi na tu situaciju, uključujući i kulturno osjetljive informacije na jeziku prilagođenom djeci. Djeca tako primaju poruku o tome što je to seksualno nasilje i kako ga prepoznati, čime se prevencija podupire kroz promicanje sigurne prakse. Tu treba uključiti informacije o novim komunikacijskim tehnologijama i rizicima uključenima u *online* ponašanje te o tome kako izvijestiti o nezakonitom *online* sadržaju.

Svaka obrazovna i informacijska kampanja treba uključiti postavljanje znakova koji usmjeravaju prema izvorima savjeta i potpore, kao što su za to predviđene telefonske linije ili linije za pomoć, osobito nacionalni i europski telefonski brojevi, koje se može nazvati i nakon redovnog radnog vremena, kako bi ta djeca znala kome se obratiti. Svoj se školskoj djeci mogu podijeliti male kartice s važnim podacima lagane za nošenje, privjesci za ključeve ili kutije za mobilne telefone koji sadrže korisne brojeve i adrese, kako bi im bilo praktično držati ih u svojim školskim torbama. Lokalne i regionalne vlasti mogu izraditi magnete za hladnjak s tim informacijama kako bi se pobrinule da svako kućanstvo ima spreman pristup tim informacijama. Lokalne i regionalne vlasti trebaju se pobrinuti za jednostavan pristup informacijama i pomoći. Nije teško postaviti jasno vidljivu poveznicu na internetskoj stranici grada/regije koju se aktivira jednim pritiskom miša, a koja vodi djecu do pomoći i savjeta. Na svim mjestima koja često posjećuju djeca treba prikazati informacije o tome gdje ići i kome se obratiti: u školama, igraonicama, centrima za mladež, zdravstvenim centrima, javnim knjižnicama, službama za slučaj

nesreće i hitnim službama, klinikama za seksualno zdravlje, na internetskim stranicama lokalnih vlasti, u crkvama itd.

Partneri u preventivnim radnjama

Konvencija iz Lanzarotea ohrabruje vlasti za osnivanje neovisnih ustanova za promicanje i zaštitu dječjih prava. Ona također predlaže imenovanje osobe ili tijela za podizanje svijesti javnosti o seksualnom iskorištavanju i zlostavljanju djece, kao što su Pravobranitelj za djecu, Dječji odvjetnik ili Povjerenik za dječja prava. Takva se tijela mogu osnovati na lokalnoj i/ili regionalnoj razini.

Mnoge organizacije i udruge, na međunarodnoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, vrlo su aktivne u borbi protiv seksualnog nasilja nad djecom i njihovog zlostavljanja. Mnoge su izradile dokumente i materijale za podizanje svijesti koji se mogu dijeliti u širokom krugu. Nacionalne udruge lokalnih i regionalnih vlasti, te same te vlasti, trebaju raditi s tim organizacijama kako bi se pobrinule za korištenje tih materijala u širokom krugu.

Seksualno iskorištavanje djece i njihovo zlostavljanje poznato je kao tajni zločin jer djeca žrtve u pravilu vrlo teško otkrivanju da je to njega došlo. To, kao i nedostatak standardiziranih i usporedivih metoda prikupljanja podataka znači da je teško dobiti jasnu sliku o opsegu tog problema. Važno je da lokalne i regionalne vlasti uspostave mehanizme za prikupljanje podataka radi promatranja i ocjene situacije na njihovom području. Zahvaljujući prikupljenim podacima, vlasti mogu procijeniti rizike, opseg i narav seksualnog iskorištavanja djece

Prijedlog djelovanja

- Imenovati osobu ili tijelo na lokalnoj/regionalnoj razini za podizanje svijesti o seksualnom nasilju nad djecom i njihovom zlostavljanju
- Raditi sa civilnim društvom na prikupljanju informacija o konkretnim lokalnim situacijama u svrhu informiranih politika i djelovanja
- Surađivati s medijima
- Surađivati i preko granica gradova

na svojim područjima, te dati informirane odgovore na taj problem.

Organizacije civilnog društva mogu raditi s lokalnim i regionalnim vlastima na projektima i programima kojima je cilj sprečavanje i zaštita djece, kao što to može i privatni sektor, osobito sektor informacijske i komunikacijske tehnologije, te mediji. Suradnja na regionalnoj razini može davati rezultate kod prepoznavanja počinitelja koji prelaze granice gradova, na primjer u slučaju trgovanja djecom.

Četiri slova "P": Zaštita (*Protection*)

Budući da predstavljaju razinu vlasti najbližu žrtvama seksualnog iskorištavanja djece i njihovog zlostavljanja, lokalne i regionalne vlasti u najboljem su položaju za uspostavu struktura u kojima će sudjelovati svi činitelji u lancu skrbi te se tako mogu pobrinuti da se najbolja moguća potpora i pomoć pruže i djeci. One imaju i dužnost služiti ne samo potrebama djece žrtava, nego i obiteljskom sustavu i zajednici u cjelini. Lokalne i regionalne vlasti trebaju promicati pristup koji uključuje više dionika i razvijati koordinirane više disciplinarne strukture, postupke i mehanizme za rješavanje seksualnog nasilja nad djecom.

Višedisciplinarni centri

Gradovi i regije trebaju usvojiti holistički, integriran pristup koji se temelji na strategiji koja uključuje više agencija, te osnovati specijalizirana za to predviđena tijela s jasno definiranim ulogama i odgovornostima koja okupljaju sve lokalne službe koje sudjeluju u zaštiti djece i poboljšanju njihove dobrobiti. Lokalne strategije zaštite trebaju biti razvijene tako da obuhvaćaju konkretne lokalne postupke i sustave.

U većini europskih zemalja mnogo je različitih agencija nadležno za rješavanje seksualnog zlostavljanja djece, i sve one moraju istražiti te predmete. Djeca su podvrgnuta opetovanim saslušavanjima koja dovode do ponovne viktimizacije djeteta što može biti čak i štetnije od izvornog zlostavljanja. Konvencija iz Lanzarotea promiče uspostavu "one-stop" centara u kojima sudjeluje više agencija i više struka. U njima svi stručnjaci koji sudjeluju u istraživanju predmeta zlostavljanja djeteta - službe skrbi za djecu, zdravstvene službe, službe za izvršavanje zakona, sudske vlasti itd., zajedno rade pod jednim krovom kako bi se osiguralo da djeca žrtve seksualnog nasilja ne budu podvrgnute daljnjem zlostavljanju (pojam Kuća prilagođenih djeci). Važno je da djeca imaju mjesta na koja mogu otići, na kojima se mogu izraziti u povjerenju, slobodno i povjerljivo i na kojima mogu biti sigurna. Evo što omogućuju ovi centri: djecu se može saslušati i liječnički ih se pregledati u sudsko medicinske svrhe, može ih se sveobuhvatno ocijeniti i ona mogu primiti sve mjerodavne terapijske usluge od odgovarajućih stručnjaka, uz izbjegavanje opetovanih saslušavanja i ponovne viktimizacije.

Više bi se djece moglo zaštititi kad bi se obvezatno trebalo izvješćivati o sumnji, a da ta obveza ne povrijedi postojeća pravila o povjerljivosti ili o povjerenju koje ima dijete. Svim stručnjacima koji rade s djecom treba izdati jasne smjernice o upućivanju njihovih bojazni odgovarajućoj agenciji, a lokalne i regionalne vlasti moraju tada izvršiti izvide kako bi utvrdile postoji li osnovana sumnja na zlostavljanje. I dionike treba upoznati sa zaštitom dječjih prava kao i sa važnošću stavljanja najboljeg interesa djeteta na prvo mjesto.

Prijedlog djelovanja

- Osnovati kuće prilagođene djeci u čemu sudjeluje više agencija i više struka
- Uvesti obvezu izvješćivanja na lokalnoj/regionalnoj razini
- Objaviti telefonske linije za pomoć na europskoj i nacionalnoj razini
- Svim stručnjacima koji rade s djecom izdati jasne smjernice o izvješćivanju

Kad telefonske ili *on line* linije za pomoć ne postoje na nacionalnoj razini, treba ih uspostaviti kako bi djeca imala lagan pristup i anonimno savjetovanje.

Partneri u zaštitnim djelovanjima

Nevladine i ostale organizacije civilnog društva važni su partneri, osobito one koje sudjeluju u pružanju pomoći žrtvama.

Četiri slova "P": Kazneni progon (*Prosecution*)

Konvencija iz Lanzarotea kriminalizira niz radnji i iako će se istražni postupci i kazneni progon počinitelja uglavnom propisati nacionalnim kaznenim zakonodavstvom, lokalne i regionalne vlasti imaju važnu ulogu u tom području. U svim radnjama u toj fazi, uključujući i tijekom istrage i sudskog postupka, najbolji interesi, prava i ranjivost djeteta trebaju biti u središtu brige za dijete.

Pomoć žrtvama

Vlasti se trebaju pobrinuti, uključujući i putem suradnje s nevladinim organizacijama, za poduzimanje određenih mjera kao što su osiguranje besplatne pomoći tijekom sudskog postupka, savjetovanje roditelja, braće i sestra tge terepijska pomoć.

Postupanje s počiniteljima

Lokalne i regionalne vlasti mogu se pobrinuti za osiguranje odgovarajućih službi za potporu, osobito radi izbjegavanja ponavljanja djela. Mogu se pobrinuti i da počinitelji dobiju informacije o pravima i uslugama koje su njima na raspolaganju.

Četiri slova "P": Sudjelovanje (*Participation*)

Vijeće Europe vjeruje kako je pravo biti saslušan i pravo biti shvaćen ozbiljno temeljni dio ljudskog dostojanstva i zdravog razvoja svakog djeteta i mlade osobe. Slušati što kažu djeca i mladi ljudi, dati dužnu težinu njihovim stajalištima u skladu s njihovom dobi i zrelošću nužno je za djelotvornu provedbu njihovog prava da njihovi najbolji interesi imaju prvenstvo kad se razmatraju sve stvari koje na njih utječu, te prava na zaštitu od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja.²Sva se djelovanja lokalnih i regionalnih vlasti trebaju rukovoditi ovim načelom.

---

² Preporuka CM/Rec(2012)2 Odbora ministara državama članicama o sudjelovanju djece i mladih ljudi mlađih od 18 godina.

Koje se konkretne radnje mogu poduzeti na regionalnoj razini?

Iako će se mjere koje zagovara Konvencija iz Lanzarotea trebati prenijeti u kaznene i građanske zakone koji su obično u nadležnosti države, neka bitna pitanja u području zaštite djeteta mogu biti u nadležnosti regija. To su na primjer uređenje i organizacija socijalne pomoći, socijalnih i zdravstvenih službi te donošenje konkretnih mjera i uspostava konkretnih struktura za sprečavanje seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja djece i njihovu zaštitu. Regionalne vlasti i parlamenti trebaju istražiti koje zakonodavne i administrativne mjere mogu poduzeti kako bi proveli odredbe na razini Konvencije iz Lanzarotea.

Kako će Pakt djelovati u praksi?

Lokalni i regionalni izabrani zastupnici pozvani su u svojim gradovima i regijama svratiti pozornost svojih kolega i nadležnih odjela na pakt, radi zdravlja, doborbiti i sigurnosti djece, kako bi mogli provoditi kampanju za provedbu u njemu predloženih inicijativa.

Online platforma za upis za Pakt

Lokalni i regionalni izabrani zastupnici mogu se upisati u Kongresovu "platformu pakta" (www.coe.int/congress-pact). Gradovi i regije koji žele provoditi pakt ili koji su već pokrenuli inicijative, također su pozvani upisati se.

Na toj će platformi svi imati priliku dati informacije o novim inicijativama i strukturama, kao i o postojećim mjerama, te se mogu platformi vratiti svaki puta kad se provode nove radnje. Te će informacije omogućiti mjerenje napretka kampanje JEDNO OD PETERO na lokalnoj i regionalnoj razini.

Popis za provjeru lokalne i regionalne vlasti

Prevenција

- Na početnu stranicu grada i regije stavite poveznicu na internetsku stranicu JEDNO OD PETERO Vijeće Europe
- Organizirajte informacijske sastanke u centrima za dnevnu skrb, školama i centrima za mladež za djecu i osoblje
- Podijelite materijale s činjenicama i letke koji sadrže informacije i smjernice
- Osigurajte izobrazbu za lokalne i regionalne stručnjake
- Organizirajte rasprave i seminare za stručnjake i za javnost
- Iskoristite Europski tjedan lokalne demokracije za naglašavanje tog pitanja
- Suradujte s nevladinim organizacijama, s medijima i s privatnim sektorom
- Imenujte osobu ili tijelo na lokalnoj/regionalnoj razini koja će podizati svijest o seksualnom nasilju nad djecom i njihovom zlostavljanju
- Radite sa civilnim društvom na prikupljanju informacija o konkretnim lokalnim situacijama radi donošenja informiranih politika i radnji
- Suradujte i preko granica gradova
- Promičite nacionalne i europske linije za pomoć djeci
- Izradite poveznicu pomoću jednog pritiska mišem na početnoj stranici grada ili regije za brz pristup pomoći i savjetima
- Osmislite i podijelite svoj školskoj djeci male kartice s podacima koje je lako nositi sa sobom, koje sadrže korisne brojeve i adrese
- Izradite magnete za hladnjake s važnim brojevima za svako kućanstvo
- Na mjestima na koja često dolaze djeca izložite plakate koji sadrže informacije o tome kamo otići
- U školama i klubovima za mladež učinite dostupnima obrazovne materijale prilagođene djeci

- Podijelite materijale s činjenicama i letke o sigurnom ponašanju *online*
- Olakšajte izvješćivanje *online* o nezakonitoj radnji

Zaštita (*Protection*)

- Osnujte kuće prilagođene djeci uz sudjelovanje više agencija i više struka
- Uvedite obvezu izvješćivanja na lokalnoj/regionalnoj razini
- Promičite smjernice o izvješćivanju za stručnjake koji rade s djecom

Stranice s dokumentacijom i upućivanjima

- [JEDNO OD PETERO, kampanja Vijeća Europe za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom](#)
- [Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja](#)
- [Strategija Vijeća Europe za prava djeteta 2012-2015](#)
- [Konvencija Vijeća Europe za suzbijanje trgovanja ljudima](#)
- [Konvencija o kibernetičkom kriminalu](#)
- [Europska konvencija o ostvarivanju dječjih prava](#)
- [Smjernice Odbora ministara Vijeća Europe o pravosuđu prilagođenom djeci](#)
- [Preporuka o sudjelovanju djece i mladih ljudi mlađih od 18 godina](#)
- [Otkrijte dječja prava!](#)
- [Podignite ruku protiv cmakanja!](#)
- [Wild Web Woods](#)

Procjenjuje se kako je jedno od petero djece u Europi žrtva nekog oblika seksualnog nasilja, kao što su incest, pornografija, prostitucija, trgovanje ljudima, korupcija, vrbovanje putem Interneta, seksualno iskorištavanje ili seksualno zlostavljanje. S obzirom na veličinu problema, Vijeće Europe pokrenulo je 2010. godine kampanju JEDNO od PETERO za podizanje svijesti svih – djece, roditelja, i onih koji dolaze u kontakt s djecom – te za promicanje potvrđivanja i provedbe Konvencije Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog nasilja - poznate kao Konvencija iz Lanzarotea - od 47 država članica Vijeća Europe i dalje od toga.

Lokalne i regionalne vlasti imaju ključnu odgovornost, uz nacionalne vlade, za zaštitu i promicanje ljudskih prava, što uključuje čuvanje i promicanje sigurnosti i dobrobiti djece i mladih ljudi koji žive na njihovim područjima. Usluge potrebne za pomoć žrtvama seksualnog nasilja i zlostavljanja uglavnom se pružaju na lokalnoj razini. To je također i razina na kojoj mjere prevencije i podizanja svijesti mogu biti najdjelotvornije. Stoga su lokalne i regionalne vlasti na prvoj crti borbe za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom, te moraju razvijati i provoditi planove djelovanja i strategije za rješavanje i sprečavanje budućih takvih slučajeva.

Kongres lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe pripremio je pakt gradova i regija za zaustavljanje seksualnog nasilja nad djecom "kako bi dao smjernice vlastima u njihovoj borbi protiv seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja. U tom se paktu nalazi popis praktičnih inicijativa i politika koje treba provoditi na lokalnoj i regionalnoj razini, kako bi se razvilo pružanje usluga prilagođenih djeci, zaštitila djeca i pomoglo spriječiti seksualno nasilje unutar zajednice.

congress.oneinfive@coe.int – www.coe.int/congress-oneinfive

www.coe.int

Vijeće Europe vodeća je organizacija za zaštitu ljudskih prava na našem kontinentu. Ima 47 država članica od kojih su 28 članice Europske unije. Kongres lokalnih i regionalnih vlasti ustanova je Vijeća Europe nadležna za jačanje lokalne i regionalne demokracije u svojim 47 država članica. Sastoji se od dva doma – Doma lokalnih vlasti i Doma regija. Ima 636 izabраниh zastupnika koji predstavljaju više od 200.000 lokalnih i regionalnih vlasti.

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE